Kőszeg, 1918. szeptember hó 22.-én. 38. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számítatnak.

Kik felelősek?

Ha majd egyszer meg fogják irni ennek a háborunak a történetét, rémülten fogják kérdezni, miképp történhetett, hogy a föld legnemesebb kulturnépei hosszu esztendőkön át öldösték egymást, holott állitólagos hadicéljaik alig arasznyi távolság választotta el egymástól.

A háborunak csaknem kezdetétől fogva mindkét oldalról ugyanazokat a szavakat, ugyanazokat az eszméket hallottuk; hallunk célokról, melyeknek éthikai tartalma mindkét oldalon csaknem azonos. Eltérést csak akkor vehetünk észre, ha a szavak mögé rejtőzködő igazi szándékokat kutatjuk, oly kisérlet, mellyel sokat foglalkoznak az egymásba nem bizó hadviselő felek. Igy egymástól mindjobban eltávolodnak, ahelyett, hogy közelednének egymáshoz.

Számtalanszor nyujtottunk alkalmat az ellenségnek, hogy békekészségünk őszinteségéről meggyőződhessék. Az odaát annyiszor hangoztatott emberségességet nálunk is megtalálhatta volna, sőt talált volna ennél még többet is: előzékenységet. Mit követelhetnek még az antánt vezérférfiai? — lehetne kérdezni. Semmit — ha ugyan azok a szavak, miket a tuloldalról hallunk, nem üres szavak.

Legutóbb a mi külügyminiszterünk is ajánlotta, hogy közvetlen eszmecserébe bocsátkozzanak az ellenfelek. Nem kell ennek az eszmecserének béketárgyalásnak lenni, ne legyen semmi kötelező ereje, csak arra szolgáljon, hogy megállapitsa a fenforgó nézeteltéréseket és ellentéteket. Valószinü, hogy ezzel a bonyodalmakat tisztázni lehetne és feleslegessé válna a további vérontás, mert mihelyt egymással beszélhetünk, eltünnének a békeakadályok.

Bizonyos, hogy az összes hadviselő népek széles rétegeiben követelik a békét. Mindenütt rengeteg azoknak a száma, kik megelégelték a háboru irgalmatlan pusztitásait. S mindenütt kivánják azt a békét, melyet az ellenséges vezérférfiak szavai (de nem a tettei) hirdetnek: az igazságos békét. Mi hajlandók vagyunk erre, miért nem fogadják el?

Nem lehet már messze az idő, amikor hallani lesznek kénytelenek az antántpolitikusok. Az egész emberiség nem fog néhány süketséget tettető kényur kedvéért a végpusztulásig vérezni.

S hallani fogják nemcsak a békéért kiáltó menydörgést, de még az ennél is hangosabb vádakat azért a megbocsáthatlan bűnért, hogy emberéletek millióit, közjavak mérhetetlen kincsett vetettek óda a háborus Molochnak még akkor is, mikor már ennek sem célja, sem értelme nem volt.

S azért felelni fognak nemcsak a történelemnek, hanem a háborus pusztitásokból megmaradt kortársaiknak is.

Felelni fog különösen Amerika, mely előbb hadicikkek szállitásával kiszipolyozta barátait s most gazdasági romlásba szoritja a kimerülő feleket, szövetségest és ellenfelet egyaránt, hogy ekképpen valamennyi felett uzsorás kárörvendezéssel uralkodhasson.

Városi ügyek.

A polgármester e héten a következőket teszi közhirré:

Közhirré teszem, hogy Kőszeg szab kir. r. t. város kezelése alatt álló alapok 1917. évi zárszámadásai f. hó 15-től számitott 15 napig közszemlére tétetnek s a városi számvevőség hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Közhirré teszem, hogy Kőszeg szab. kir. r. t. város 1917. évi háztartási és utügyi zárószámadása 1918. évi szeptember 15-től számitott 15 napi közszemlére tétetik s a városi számvevőség hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekinthető.

Az országos burgonya közvetitő irodának hozzám érkezett körlevele alapján közhirré teszem, hogy a Máv. a burgonya szállitást forgalmi nehézségek miatt csak nyitott kocsiban eszközölheti s ez okból a sulyért, ha az hivatalosan állapittatott is meg, felelőséget nem vállalhat, kivéve, ha a vaggon ponyvával, gyékénnyel, deszkával vagy hasonlóval van letakarva és olykép megerősitve, hogy eltulajdonitás lehetősége nem áll fenn.

Minthogy a vármegyére kivetett gabonakontingens leszállitása eddig nem történt meg, f. évi október 1-től kezdődőleg mindaddig, mig a kontingens leszállittatik, az ellátatlan lakosságot a hatóság liszttel látja el.

Felhivom ezért mindazokat, akik október hónapra sem liszttel sem gabonával ellátva nincsenek, hogy lisztjegyük átvétele végett az alábbi sorrendben jelentkezzenek a közélelmezési hivatalban, mindenkor d. e. 9-től 11 óráig. Akiknek már van lisztjegyük, ne jelentkezzenek.

Hétfőn f. hó 23-án az A—J, kedden 24-én a K—O, szerdán 25-én a P—Z betükkel kezdődő nevü ellátatlanok jelentkezzenek.

Akkor mikor...

Akkor mikor tavasz jött,
Mikor frisslomb fakadt,
Mikor minden bokorka
Madárfészket takart;
Mikor a rét hímes lett,
Patak vigan szaladt;
Kinyilottak a rózsák
Kisablakom alatt:
Elbüvöltek a rózsák
Tüzes virági s'haj!
Egy dal termett szivemben:
Bübájos — könnyü dal.

És most — most hogy az ősz jön,
Hogy a nyár egyre múl',
Költöznek a madarak,
A rózsa szirma hull';
Sokkal halkabban lejt már
A völgyi kis patak,
Fehér köd ül felette,
Az erdő hervatag;
A táj szerte oly halk-bús,
Én is oly bús vagyok:
Nem terem dal szivemben:
Csak könnyek — sóhajok...

Tóthné-Munkácsy Eleonóra.

Majd egykoron...

Majd egykoron — mint annyi másik is —
Lesz ez a véres föld: örök halott,
S ugy bolyg tovább az ürben szüntelen
Halottan is — mint egy elkárhozott...

A végtelen, a mélységes nagy ürben —
Bolyong majd a dermedt kihalt világ
Tüzes sugár — s élet helyett körötte:
Az örök éj — az örök némaság...

— És — akik egymást ölnék-tépnék széjjel:
Nem nyüzsög rajta emberek raja,
De pusztulásán megnyugodhatik:
A teremtő Isten — maga!...

Tóthné-Munkácsy Eleonóra.

A rejtélyes jószág.

Az Unió egyik államában, a Missziszippin innen elterülő Arkanzasban történt. Ez az állam még nagyon el van maradva a világtól és „Európa kulturmázáról" igen keveset tud. Termékeny földjét naiv nép lakja, mely saját eszméitől és a körülményektől korlátozva az általános ismeretekben annyira járatlan, hogy amit másutt az utolsó iskolás gyermek is ismer, az előtte szinte megfoghatatlan.

Nem lehet hát csodálni, ha Hardscrabble falu lakói nagy felindulással értesültek arról, hogy falujukba egy zongora érkezett. E titokizé alakjáról és hasznáról igen megoszlottak a vélemények ebben a legsötétebb Arkanzasban meghuzódó faluban. Bár a nevével lassacskán megbarátkoztak; azt, hogy voltaképpen mit jelent, nem tudták kieszelni. Csak egyet tudtak róla biztosan: azt, hogy lábai vannak, mert olvasták egy házaló könyvtárának valamelyik „művét", hol egy utazó egy londoni zongoráról emlékezik meg, amelynek lábai patyolattal vannak bevonva. John Tittletoe pedig, a vendégfogadós, egy utazótól egyszer egy ujságot kapott, melyben az állott, hogy bizonyos Bobolink ur egy estélyen a zongorán „hallatta magát."

A kupaktanács böles tagjai ezt ugy magyarázták, hogy az illető Bobolink ur valószinüleg állatsereglet tulajdonos volt, aki egy ismeretlen állatot mutatott be. Megegyeztek tehát abban, hogy a zongora nem lehet más, mint állat, még pedig háziállat, mivel egy nőnevelőintézet tervezetében, melyet egy utazó a vendégfogadóban felejtett, világosan meg volt irva, hogy „a zongora használatért havonként egy dollár fizetendő". A legtudákosabb farmerek egyike még hozzátette, hogy ha valaki megmondaná, mi az a „so-i ré", akkor határozottan

Helyi hirek.

Kitüntetés. Wiedemann Lajos tart. hadnagy, a Korzó kávés fiát, az ellenség előtt tanusitott bátor és kitünő szolgalataiért a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Kitüntetés. Steininger Gábor és Csidei Sándor ifju hadnagyok az ezüst vitézségi éremmel lettek kitüntetve, Györgyfalvay Lajos kőszegi származásu altiszt pedig kétszer a bronz és egyszer az ezüst vitézségi éremmel.

Kitüntetés. A Piavefronton teljesitett kitünő szolgálatokért a legfőbb hadvezetőség Adler Manó zászlóst és Hollós Ede hadnagyot mindketten a 83 as ezredből, az ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

Érettségit tett e héten a veszprémi felső kereskedelmi iskolában Kalamár József helybeli vasutas.

Örömhir jött a Hammer családhoz. Hamar Gyula soproni képezdei tanár, Hammer Gyula ev. isk. igazgató fia, ki a háboru elején mint utolsó évfolyambeli hadkötelés a 83-as ezredhez vonult be és részt vett az örökre emlékezetes karpati harcokban, az oroszok sikeres visszaszoritása közben hadifogságba került. Esztendeje nem jött hir felőle s most végre azon örömhir jött, hogy az orosz határra érkezett, honnét a szabályszeru vesztegzáridő letelte után jövő hó elején hazajöhet.

Egy földink szomoru sorsa. Binder Béla, néhai Binder János ügyvéd, városi ügyész erdőmester-fiat, ki mint tart. főhadnagy az oroszok elleni harcokban megsebesült s felgyógyulása után felmentetvén, gróf Mikes Ármin montenegrói erdeinek felügyelője lett, egy hivatalos utja alkalmából rablóbanda támadta meg és meggyilkolta. Szomoru sorsa itt is mély megdöbbenést és általános részvétet keltett.

Halálozás. Tegnapelőtt délután elhunyt Kőszegen özvegy Streit Ozsébné született Techet Mária élte 81. évében végelgyengülés következtében. A megboldogult földi maradványait ma vasárnap d. u. fél 4 órakor a gyászházból: Királyut 25. sz. helyezik örök nyugalomra.

Nagy katonai ünnepség lesz csütörtökön városunkban a 83 as és 106-os vasmegyei ezredek rokkantjai és elesettek özvegyei és árvái javára, mely ezredalapnak már százezer koronán felüli vagyona van, de nagyon kevés az az ilyen vitéz ezredeknek, melyek minden fronton legelől küzdöttek, legendás vitézséggel harcoltak, tehát aránylag több áldozatjuk van, kikről jó szivvel és szeretettel gondoskodni mindenkori kötelességünk. Ezuttal a mai anyagi áldozatunkért cserébe nagy műélvezetben részesitenek bennünket. Csütörtökön délután 3-tól 5 ig az ezrednek Bécsből ideérkező zenede térzenét rendez. Negyventagu kitünő zenekar ez, mely Bécsben is általános feltünést kelt művészi játékával. Ezért egyebet sem kivánnak tőlünk, minthogy az elárusitó leányainktól vegyünk emlékül néhány olyan képes levelezőlapot, melyek az ezredek sok érdekes haretéri eseményeit örökiti meg. Vegyünk ilyeneket magunknak is, még azok részére is, kiknek szivesen küldjük. — Aznap este pedig nagyon érdekes hangverseny lesz. Cellista és opera-énekesnő kiváló művészi játékkal fogják a zenekedvelő közönséget szórakoztatni, helybeli kedvelt működvelők közreműködésükkel a hangversenyt változatossá tenni, a kitünő ezredzenekar pedig itt vonósorkeszter-műsort nyujt a közönségnek. E város uri közönsége minden alkalommal szivesen keresi fel hangversenyeinket, hiszen nincs is nagyobb, fenségesebb élvezet a jó zenénél, bármilyen hangszeren nyujtják azt, de ezuttal hisszük, hogy a mi áldozatkész polgárságunk tomegesen jelenik meg már csak azért is, hogy kimutassa hazájáért harcolt saját véreink ért átérzett nemes gondolkodását s hogy gyarapitani segitse azt az ezredsegitőalapot, mely a mi szükebb hazánk áldozatainak gyámolitásra szorult szegényeiről is gondoskodni hivatott.

A kőszegi kath. növedelmi hivatal szept. 26-án d. u. ½6 órakor a főgimn. fizikai előadó helyiségében nyilvános értekezletet rendez, melyre az érdeklődöket ezuton is meghivja a vezetőség. Megnyitó beszédet özv. Hodászy Béláné elnöknő tart. A központ kiküldöttje Rónay Paula nővér szociális kérdéseket fog fejtegetni.

A kereskedők tanonciskolája hétfőn nyilt meg. Knaute Rezső polg. isk. tanár igazgatása mellett Herc Ödön, Lóránt Gyula, Marton Károly és Kőszegi József látják el az oktatást. A kultuszminiszter rendelkezése szerint az iskolalátogatásra kötelezettek elmaradása csak igazolt kivételes esetekben maradhat büntetlen, egyébként minden mulasztás feljelentendő, melyet legkevesebb 40 koronával köteles megbüntetni a közigazgatási hatóság.

Uj vasuti menetrend lépett életbe kedden. Délután 5·20 kor indul vonat Szombathelyről Kőszegre, este pedig 8·15-kor Kőszegről Szombathelyre. Az este 9·15 kor Szombathelyről és 10·15-kor innét oda inditott vonatok beszüntettek. Már két hete jeleztük, hogy e változást várhatjuk és most szivesen adjuk hirül, hogy e menetrendváltozás általános megelégedést kelt a város közönségében, mert ezzel megszünik az a lehetetlen állapot, hogy déltől késő estig nem volt vonatunk Szombathelyről és az is, hogy a budadesti postát és a lapokat még csak másnap kapjuk. E héten ugyan még igy kaptuk a postát, mert az uj menetrendről a postaigazgatóság is csak most értesült s igy csak pár nap mulva várható azon intézkedése, hogy a postajaratokat is az uj vasut közlekedése szerint megváltoztassa. A vasuti csomagként érkező ujságok már e héten is aznap jöttek. Felhangzik ugyan már is azon panasz, hogy a délutáni szombathelyi oda-vissza utazásra jobb közlekedésünk volt, mikor a délutáni vonat már 2 óra tájt indult, amit elismerünk, hogy jogosult, mert 3·37 i indulással, ami gyakran még későbbre esik, kevés idő marad ügyeink elintézésére, de ez meg a a soproni közlekedés érdekeivel van összeegyeztetve s egyhamar aligha lesz megváltoztatható. A most történt menetrendváltozás azonban megnyugtathat bennünket, hogy amikor az üzletvezetőségnek módjában lesz e helyi érdeknek is megfelelni, bizonyára meg is teszi.

Egy hadirokkant előadást tartott városunkban a Mulató termében, Orosz fogságból hazajött tiszt. Az ott elszenvedett nélkülözések és embertelenségek képezték témáját. Hallgatósága főleg a népiskolák gyermekeiből állott. Nagyon üdvözletes dolog a háboru áldozatainak ilyetén támogatása, de hova leszünk, ha ezen felbuzdulva egymás után felkeres bennünket a hasonsorsu sok száz vagy ezer. Elemi iskolásoknak egyáltalában nem való. Meg sem értik. Ha olyan sok a pénzünk, van hozzá elég háborus áldozat a mieink sorából. Intelligens rokkant tiszteket helyeznek el a katonai irodákban, raktárakban, üzemekben és cseréljék ki a harcképesekkel vagy polgári munkára hazabocsátandókkal. —

A „Boripari Szemle" cimü szaklap feltünést keltő vezércikket közöl e heti számában Freyberger Sándor kereskedelmi tanácsos tollából. Börgyárak alapitása ellen foglal állást, mert még a kis üzemek is szünetelnek nyersanyag hiányán, a nagyarányu alapitások tehát a kisüzemeket veszélyeztetik.

Szőlőink a tavasszal jó termést helyeztek kilátásba. A majd két hónapon át tartott esős időjárás sok kárt tett bennük s a most végre bekövetkezett szép időjárás talán enyhit e helyzeten, ha tartós lesz. Minőségre nézve nem sok jót várhatunk igy sem, mert fejlődésében elmaradt és az őszi derüs napok nem képesek a nyári napnak éltető melegét pótolni. Nagyon sok a fejletlen szőlő, a sok eső pedig részben rodthadast okozott. Mennyiségre nézve mindazonáltal elég jó eredmény várható.

Repülőgépreklamlatogatáson volt városunk felett tegnap délelőtt a közeli repülőtér egyik pilotája. Alig 30 méter magasságban teleberegette a várost és a mai szombathelyi nagy népünnepélyre figyelmeztető cédulákat szórt le a magasból. A kiváncsi nézők azt hitték, hogy ellenséges repülőgép szórja az entente kiáltványát, mások, hogy a levegőből lebillenő papirokon a megkötött fegyverszünet vagy béke hirét remélték.

Az orosz foglyok, mióta közeli hazatérésüket tudják, nagy urakká lettek. Akkor és ugy dolgoznak munkaadóiknál, ahogyan nekik tetszik, s minden figyelmeztetés, jó ellátás hiábavalónak bizonyul. Csütörtökön a polgármester vala-

---

tudná, mi a zongora. Ennek a sokat emlegetett tárgynak birtokosa egy északról idetelepedett kereskedő volt, aki hazájában csődbe jutott és most a maga és családja menedékhelyét itt vélte feltalálni, távol részvétlen és szivtelen barátjaitól. De hát a jövevények Hardscrabbleban teljesen ismeretlenek voltak, visszavonult életet éltek, ismeretséget senkivel sem kötöttek, e szerint a zongora problémájának megoldása is bajosnak látszott. Annál nagyobb érdeklődéssel figyelték a házat, hol a bevándorlók laktak, sőt nemsokára két éltes hölgy fel is kereste őket, kik azt hitték, hogy látogatásukkal jót tesznek. Hosszasan magyarázgatták, mennyire szeretne a falu népe velök jó láben lenni, mialatt fürkészőleg néztek szét a vendégszobában, de miután semmi feltünőt nem láttak, a zongorára vitték át a beszédet. A házi kisasszony azt felelte, hogy a zongora a szállitás alatt megsérült: néhány húrja elszakadt, azonkivül a lába is eltört; majd ha helyrehozzák, szivesen megmutatja.

Persze, hogy a két hölgy sajnálta a szegény teremtményt, melynek hurja megszakadt és lába eltört. Most annál inkább hitték, hogy állat. Lázas kiváncsisággal várták Mercer Mózes megérkezését, mert biztak abban, hogy a rejtelyt meg fogja oldani.

Mózes, kit rendesen ugy hivtak, hogy „Mó", az öreg Mercer egyetlen fia volt, s mint a tanácsos fia, nevezetes személyiség. Tekintélyét az is nagyban emelte, hogy atyjával két izben is volt Washingtonban, sőt a „Capitol"-t is látta. Nagy örömmel fogadták és első dolguk az volt, hogy bejelentsék a zongorát. És nagy ámulatukra ő nem csodálkozott rajta, egyetlen az egész faluban. Ő aztán meg is fejtette a rejtélyt. Fontoskodó arccal beszélte el a kiváncsiaknak, hogy tömérdek zongorát látott a Capitolban, többet, mint ahány kutya van a gyarmaton, s hogy a zongora korántsem állat, hanem hangszer, melyen különösen a nők játszanak és melyből gyönyörü hangokat lehet kicsalni.

Ez az uj fordulat a kiváncsiság pislogó tüzét lobogó lángokra növesztette. Hogy a zongora nem valami csodaállat, hanem hangszer, még nagyobb felindulásba hozta a jámbor népet és már apraja-nagyja, fehér és szerecsen egyképpen vágyakozott látni és hallani. — Jim Cass Mózes jobb keze volt; a müvelt világ azt mondta volna, hogy árnyéka, de a hardscrabbleriek azt mondták, hogy Jim egy rudaslo. Jim éppen olyan kiváncsi volt, mint a többi, csakhogy nem tudott utat és módot lelni, hogy a csodahangszert megnézhesse.

— Jer hát velem, — mondta Mó, — keressük fel az ifju hölgyet, hogy mutassa meg nekünk zongoráját.

— De hát, hiszen nem ismerjük!

— Nem tesz semmit! Feltalálom én magamat a finomabb körökben.

Tiz perc mulva ott álltak a ház előtt. De az ajtók és ablaktáblák csukva voltak.

— Mindig zárva kell tartani azt a lakást, amelyben zongora van? — kérdezte Jim.

— Persze, — válaszolt barátja, — az éles levegő nagyon megártana a hangszernek. Ismételt kopogtatás után meggyőződtek, hogy senki sincs otthon, s ezzel megfordultak. Alig tesznek egy pár lépést, mikor Jim a ház erkelyén egy különös gépet pillantott meg, melynek egyik részén két guttapercha henger másikon pedig egy igen nagy fogantyu volt alkalmazva. Jim bizonyos ahitattal közelgett a géphez és kérdezte a társától, hogy mi az?

— Ez az! — válaszolt Mó és azután hidegen a gépezethez lépett.

— De hát holvannak a hangok? — kérdezte Jim, a gépet minden oldalról nézegette. Mó a harántlécekre és a hengerekre mutatott. Reszkető kézzel, de halálmegvetéssel, mintha kivégzésnek nézett volna elő, nyult Jim a fogantyuhoz és megforgatta. A gép krákogott, mint egy éhes varju.

— Mily isteni hangok? — szólt elragadtatva.

— Valóban, — erősitette Mó, de egyszersmind elvonta barátját, ki elforgatta volna a gépet órákig.

— Vigyázz, eltörheted, mi nem tudunk vele bánni.

Az intés hatott is Jimre, aki meg volt azzal elégedve, amit látott és müvelt. Elbeszélte a faluban, — és Mercer is bizonyitotta — hogy ő látta, megérintette a zongorát és zenét csalt ki belőle.

Az ideken család minderről semmit sem tudott; a hébe hóba jövő látogatókat szivesen fogadták és végül elhatározták, hogy estélyt

mennyiüket elzáratta. Ennek a hatása alatt megpuhultak, észbe kaptak és kijelentették, hogy hogy ezután rendesen végzik kötelességeiket. Büntetésül azonban egyelőre heti négyszeri husételüket kettőre szállitották le. Ugy értesülünk, hogy néhány hét mulva valamennyi bevonul a fogolytáborba, honnét nemsokára az összes orosz hadi foglyok hazabocsáttatnak.

A Szt.-Dömések kápolnajának tornyáról leszedik a rézburkolatot. Az állványokat már elkészitették s meglepő, hogy e veszélyes müveleteknél a kápolna előtti gyalogjárón sem keresztel, sem korlátelzárással nem jelzik a közlekedés veszélyességét.

A spanyolokkal ezidőszerint még barátságos viszonyban vagyunk, pedig nem adnak rá okot. Politikailag az antánt felé sanditanak, barátilag pedig egy uj betegséget küldtek a nyakunkra. Régi igazság: az ellenséggel valahogyan csak el leszünk, de ments meg Uram a barátainktól, pláne a semlegességet szinlelőktől. A spanyol betegség rohamosan terjed városunkban. Áldozata ugyan még nem lett, ami enyhe lefolyására enged következtetni, de már annyian vannak betegek, különösen az ifjuság körében, hogy minden tanintézetben van 20—30 betegje, ami a tanév elején igen zavarólag hat a tanitásban. Mas városokból is jön ilyen jelentés, sőt vannak városok, hol iskolazárással igyekeznek e betegség elterjedésének gátat vetni.

A vasárnapi huselárasitást ismét eltiltották. Ez a tilalom a vadakra és a szárnyasokra is vonatkozik.

Megjöttek a város birkái. Összesen 324 darab, melyeknek fele a vadászzászlóaljé. Utközben 11 elhult, ami aránylag nem sok, de sok a szállitási költség. Néhány hétig a legelőre hajtják. A bevásárlási ár elég kedvező s igy valószinüleg türhető előnyös árban lesznek közfogyasztásra kimérhetők.

Kenyeruzsorát eddig itt nem ismertünk. Ilyen üzelmek csak nagyvárosokban fordulnak elő. Most e tekintetben is haladtunk. Egy répcesarudi asszony kinált kenyeret a katonáknak. Egy szeletet két koronáért. Feljelentették a rendőrségnél, hol 3 napi elzárásra itélték.

A mult heti szigeti pénz- és ruhalopás tettesét még nem sikerült kinyomozni. A szombathelyi rendőrségen azon véleményben vannak, hogy a tettes valószinüleg Mangold Mihályné szül. Prátser Mária, ki a marianosztrai női fegyházból megszökött.

Lopások nyomára jöttek a mult héten a helybeli gőzmosó telepen. Már régóta gyakorta fordult elő, hogy a mosásra átadott fehérneműekből hiányt állapitottak meg. Most kézre került a tettes, de mert alkalmazott és az okozott kárt megtérítette, károsult nem kivánta megbüntetését, mely egyébként igen sulyos lett volna.

Szőlőlopás miatt nagy a panasz. Az esti órákban sokfelé katonák lepik el szőlőket és e héten még a szőlőpásztort is megtámadták. Hát sehogy sem lehet a katonákat kordába tartani?

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Tengerparti álom. Dráma 5 felvonásban, a bájos mozi müvésznő Grandeis Zozsánnával a főszerepben. A mozielőadások f. évi október 2.-ától kezdődőleg minden szerdai napon is fognak tartatni. A vasárnapi utolsó előadások kezdete ezentul esti ½9 órakor lesz.

Állami anyakönyvi kivonat.

Augusztus hóban.

Házasságok:

Goda Antal földmives—Ráfii Anna.
Grosz Ferenc selyemhimző—Wess Pauia,
Hammer János kéményseprőm.—Stifter Teréz.

Születések:

Kulics István jegyző—Kovács Ilona: Márta,
Konrád Lajos asztalos—Vigh Rozália: Rozália,
Kamarás Jenő üzemvezető—Kreutle Julia: Tibor,
Péntér Erzsébet szakácsnő: Lajos,
Jesztl József szűcs—Schmidt Stefánia: Stefánia,
Kovács Miklós kisbirt.—Randveg Mária: Mária,
Radl Borbálya napszámosnő: Emilia,
Zimmer Ottó fővadász—Nozka Anna: Anna,
Scharf Henrik tiszthelyettes—Gansel M.: Mária,
Mansura Vilmos alvadász—Koczor Mária: Vilma.

Halálozások:

Horváth József 43 é., gyári munkás, görvélykór,
Huber Ferenc 55 é., asztalos, tüdővész,
Palkó István 6 hónapos, bélhurut,
Neidl Erzsébet, 23 é., napszám., agyhártyalobb,
Bauer Jánosné Maitz Karolin 32 é., tüdővész,
özv. Jánosa Gyuláné Csögör E., 77 é., aggkór,
Bazsó Magdolna, 26 é., szakácsnő, agyhártyalobb,
Rosenek Ede 81 é., magánzó, aggkór.
Gürth Károlyné Braun J., 64 é., agyvérömlény.

Vidéki hirek.

Athelyezett segédlelkész. Kapi Béla ev. püspök a nemrég Városszalónakra helyezett Grössnig János segédlelkészt Sopronba helyezte.

Nagy katonai ünnepely lesz ma Szombathelyen. melyre a királyi család több tagja is ellátogat. A Szt. István parkban nagystilü népünnepély lesz, este katonai szérénád fényes kivilágitással és hangverseny a kulturteremben.

A 18-as honvedok jotekonycelu ünnepelye Sopronban. A m. kir. 18. honvéd pótzászlóalj altisztjei f. hó 21. és 22. én a soproni városi szinházban és a Kaszinó összes termeiben jótékonycélu ünnepélyt rendeznek. Védnökök: Lóskay Gábor altábornagy és neje, nemes Burza Árpád alezredes és neje, simonyi Hajas Antal alispán és neje, dr. Thurner Mihály polgármester és neje. Elnök: csikszentmártoni Gergelyffy Ferenc alezredes. Müsor: Szeptember hó 21.-én este 7 órakor és 22.-én d. u. 3 órakor a városi szinházban kabaré előadás katonazene kisérettel. Szeptember hó 22.-én délelőtt 10-től 12 óráig a Széchényi-téren virágesatával egybekötött sétahangverseny katonazenével. Szeptember 22 én este fél 7 órakor a Kaszinó összes termeiben tánccal egybekötött kedélyes est.

A hetfői megyegyülésen dr. Polczer Jenő szolgabirót megválasztották németujvári főbirónak, Medzihráczky Lajos aljegyzőt pedig szolgabirónak.

Orosz fogságbol tért haza Németh Pál, felsőőri járásbiró, huszonöt hónapig tartó orosz fogság után. A soproni 18. honvédgyalogezrednek volt tartalékos hadnagya mikor a háboru kezdődött és a bukovinai nagy harcok idejében esett fogságba, törött karral.

Hősi halal. Szerdahelyen sulyos csapás érte Szigeti Károly családját. István fiuk, ki már 4 éve harcol ellenségeink ellen, a Piave fronton elesett. Az ellenség egy gránátja egy egész gépfegyverosztagot semmisitett meg és e csoportban lelte hősi halálát. Ma lesz halotti gyászszertartása a szerdahelyi temetőben. A család iránt általános a részvét. Igen derék fiu volt, nagy reménye az öreg szülőknek.

Egy tüzes fötüzmester szentségtelenitette meg a vasárnapi lékai bucsut, ami annál feltünőbb, mert se zene, se tánc nem volt s igy alkalom sem volt a falusi fiatalság hangulatának elfajulására. Egy soproni fötüzmester volt ott látogatóban s mert egy káplár merészkedett a neki tetsző leánynak udvarolni, féltékenységből éjjel megleste őket és a nyilt után a káplárt kardjával összekaszabolta. Nyolc sulyos sebet ejtett rajta, melyeket dr. Szusz körorvos összevarni volt kénytelen. A csendőrjárási őrparancsnok felvette a tényálladékot és feljelentette a tüzbe jött főtüzmestert, kit Lahr Antal néven ismernek.

Sopron megváltja a villamos müvet. Sopron a háborus viszonyok dacára is vállalja a régi mulasztásának helyrehozását és mindig időszerünek tartja a soproni gáz- és villamos-müvek megváltását. Hetek óta tartó beható tárgyalások után az elvi megállapodások már meg is történtek és elvben befejezett tény, hogy Sopron megváltja az ottani gáz- és villamos müvet. A soproni villamos-müvekért a város 4 millió 200,000 koronát fizet.

Serteshizlalo Sopronban. Sopronban Sertéshizlaló és Állatforgalmi Részvénytársaság alakult. A vállalat széles alapon nyugszik s egy millió korona alaptőkével alakult meg, melyben az összes pénzintézetek részesek.

30 vaggon helyett 20 mázsa zsir. Pozsonyból jelentik, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal rendelete alapján foganatositott rekvirálás eredménytelen volt, mert a kivetett 30 vaggon mennyiségből alig sikerült összesen 20 mázsát biztositani.

Betörés a gencsi repülőtelepen. Csütörtökön éjjel vakmerő betörő járt a gencsi repülőkaszárnyában, ahol kikutatta magának Frank kapitány privát szobáját, amelyből egy repülő bőrkabátot, nadrágot, és tiszti bluzt elemelt. A gyanu egy repülőkatonára irányul, aki nyilván hamis irásokkal beférkőzött a kaszárnyába, ott éjjel vakmerő lopását elkövette, azután megszökött, (talán csak nem repülőgépen?) A rendőrség a nyomozást a katonarendőrséggel egyetemben folyamatba tette. Repülőgépen is nyomozták és igy sikerült Bécsujhelyen elfogni.

Heti krónika.

A tanitók fizetés-rendezése. A közoktatásügyi miniszter elkészült a tanitók fizetésrendezési javaslatával. A fizetésrendezés ügyében a pénzügyminiszter mondja ki a döntő szót. A tervezet eltörli a tanitók eddigi fizetési osztályából azokat, amelyeknek dotációja 2000 koronán alul van. Három uj fizetési osztályt léptet életbe a tervezet. A tizedik fizetési osztályban a legkisebb fizetés 2000 korona, a nyolcadikban 4200 korona. A nyolcadikba a tanitók 20 százaléka, a kilencedikbe és tizedikbe 40—40 százaléka kerül. A tanitók megkapják az eddigi családi pótlékukat is és kapnak évi 1000 korona ruhasegélyt. A lakásbér ügyét a háboru után rendezik.

---

adnak. Husznál többen voltak hivatalosak és mindenki pontosan megjelent, mert hallották, hogy Leónóra kisasszony, mr. Dovlittle második leánya zongorázni fog.

A kitünően készitett vacsora oly kevés figyelemben részesült, mint egy jó bohózat, ha egy unalmas szomorujátékot előz meg, melyben a várva várt művésznő felléptére kiváncsiak. Nem egy szem járatta körül tekintetét, a zongorát keresve. Egy rendkivül széles felületü, leboritott, hosszu asztalosenkinek sem tünt fel; mindenki az ajtóra nézve feszülten várta a percet, melyben a zongorát behozzák.

Mózes volt természetesen az est hőse, hangosan és sokat beszélt. De a társalgás mégis csak vontatva folyt, a mulatság nem volt igazi, hiányzott valami belőle: a zongora. Mózes csak az általános kivánatnak tett eleget, amikor felkérte Eleonóra kisasszonyt, hogy a zongora megjelenésével szerencséltesse meg a társaságot.

— Azt hallom, — szólt megnyerő mosollyal — hogy önnek igen szép hangja van; legyen oly kegyes és adjon elő egy dalt, Jim bizonnyára forgatni fogja a hanszert, ha felszólitja őt.

Az ifju holgy mosolygott és kérdő pillantást vetett Jimre, kinek térdei remegtek, mert minden szem rea irányozta tekintetét, homlokáról sürü cseppekben gördült arcára a verejték.

Leonóra kisasszony a széles felületü asztalhoz lépett, levette róla a teritőt és nyájasan szólt Jimhez, mennyire örvend, hogy ő is zeneértő. Azután a teritőt egy székre vetvén, kinyitotta a zongorát.

A fekete és fehér billentyük sora lepte meg a nézőket, kik a hangszert Mercer Mó leirása után egészen másnak képzelték. Mó életében tán először jött zavarba. Halk suttogás lengte át a szobát.

Leonóra kisasszony leült a zongora elé, ujjai végigfutottak a zongorán. Mindenki el volt ragadtatva, de legjobban Jim.

Mikor a tetszés hangja elzugott, félénken szólitotta meg a hölgyet, miközben szeme csillogott, arca lángolt.

— Ugyan mondja meg, miss, miféle hangszer az, melyet Mó az erkélyen mutatott, fogantyuja van oldalán, tetején pedig két henger?

Leonóra elpirult, zavart pillantásait hol Móra, a helység bolygó orákulumára, hol ennek adlátusára, Jimre vetve rebegte:

— Hiszen ... az ... mosógép.

Ha hirtelen egy akó jéghideg vizet öntöttek volna a vendégek közé, nem támadt volna nagyobb rivalgás, mint ezeknél a szavaknál.

A nevetés nem akart véget érni, Jim kacagott leghangosabban.

Csupán egy nagy ember, egy kiváló férfiu, aki kétszer volt Washingtonban, aki a Capitolban több zongorát látott, mint kóbor kutyát, csak ő nem tudta szégyenében, hová legyen az általános rivalgásra, mely az ő rovására ment.

Erős fejfájást kapott, ajánlta magát és oly sebesen, ahogy csak birt, elsietett, nehogy tovább is az általános guny céltáblája legyen.

Kirabolták a kaposvári rendőrkapitányt. Kaposvárott e hó 15-én a délutáni órákban egy eddig ismeretlen betörő nagy vakmerőséggel rabolta ki Rigó rendőrkapitány lakását. Amint a kaposvári rendőrkapitányság a sopronival táviratban tudatja, a betörést egy 25—30 év körüli magas, erős termetü ember követte el, aki kávébarna öltözetet viselt. Álkulccsal felnyitotta a lakást és elvitt egy 12 személyes ezüst evőkészletet, amelyben „Ila" név van. Tizenkét ezüst poharat, két ezüst cukortartót, két ezüst cigarettatárcát, két arany melltűt, egyik rubin-, másik gránátkövekkel kirakva. Egy gyermekevőkészletet, igen sok férfiruhát, egy ezüst női ridikült, összesen 40000 korona értékben. Országosan körözik.

Megjelent a ruharendelet. A kereskedelmi miniszter rendeletet tett közzé a polgári célokra rendelkezésre álló ruházati cikkek felhasználásának és forgalomba hozásának szabályozásáról. A terjedelmes rendelet részletesen szabályozza, hogy mely cikkek esnek a rendelet hatálya alá, azokra vonatkozó bejelentési kötelezettséget, a feldolgozás korlátozását, az eladási kényszer a forgalombahozatal korlátozását, a felhasználás korlátozását, a használt (óeska) ruházati cikkek forgalmának szabályozását, az ellenőrzést s végül természetesen azt, hogy aki a rendeletet megszegi, hat hónapig bezárható s kétezer koronáig büntethető. A rendelet már életbe lépett. (Végre! No most lesz ruha elég! Szerk.)

A vendéglői etrend ujabb szabályozása. A hivatalos lap közli az országos központi árvizsgáló bizottság körirátát, melyet valamennyi vidéki árvizsgáló bizottsághoz intézett a vendéglők megrendszabályozása tárgyában kiadott rendelet végrehajtása tekintetében követendő eljárásról. E szerint a vendéglőkben törzslapok lesznek, melyeket a kiadandó urlapokon a vendéglős állit ki. A törzslapba beirt árakat a vendéglős bemutatja jóváhagyás végett az árvizsgáló bizottságnak. Ezeknek a törzslapoknak a nyomán készülnek aztán a napi étlapok. Az étlapok árainak felemelését csak elfogadható indokolás után engedélyezi az árvizsgáló bizottság. Minden vendéglőben feltétlenül kell menünek lenni és pedig az első és másodosztályu vendéglőkben ugyanegy árban kétféle összeállitásban, hogy a vendég szabadon választhasson.

Baranyamegye a soproni határrendőrség hatósága alatt. A belügyminiszter Baranya vármegye és Pécs sz. kir. város egész területét a soproni m. kir. határszéli rendőrkapitányság hatósági területébe bevonta.

A nyomdai munkások ujabb béremelése. A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége és a magyarországi nyomdai munkások szakszervezete legutóbb elhatározta a nyomdai munkások hetibérének folytatólagos pótlék alakjában való felemelését. Az érvényben levő, a háborus bérfizetést szabályozó megállapodás kimondja, hogy amennyiben az élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek terén drágulás mutatkozik, automatikusan életbe lép a drágulás mérvének megfelelőleg a munkásság jövedelmének megfelelő százalékos emelkedése.

Hirek a háboruról.

Békejegyzéket küldött a mi külügyminiszterünk az összes hadviselő és semleges hatalmakhoz. Azt javasolja, hogy miután a fegyverekkel eredményt egyik fél sem tud elérni, jöjjenek össze semleges országba a békekötés feltételei feletti eszmecserére, mely egyelőre egyik félre sem kötelező.

Nagy olasz offenziva küszöbön. A „Neue Freie Presse" jelentése szerint nagy olasz offenziva küszöbén állunk. A Brentánál történt támadás bevezetése volt az offenzivának. A csata ki fog terjedni a Hétkozség fensikjára is, azután a Piave vonal forszirozása következik. Az olasz hadsereget ujjászervezték. A Piave és a Hétkozség közt 80.000 fonyi sereg áll az olaszok rendelkezésére. Délnyugati haderőink sulyos napok előtt állanak.

A békejegyzék. A „Basler Nachrichten" szerint elképzelhetetlen, hogy az osztrák-magyar békejegyzéket elutasitsák. Ha csak kevés remény lehet is, hogy a tanácskozásokkal valami eredményt lehet elérni, frivolság volna mellőzni, mert nem kockáztatnak vele semmit. Angliának, Franciaországnak és Olaszországnak tisztában kell lenni a helyzettel, mikor a jegyzékre válaszolnak, ki biztosithatja őket, hogy a hadi szerencse állandóan hü marad hozzájuk.

Uj háboruba uszitják Romániát. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung hirt ad azokról az üzelmekről, melyek azt célozzák, hogy Románia ujból csatlakozzék az antanthoz s ujból üzenjen hadat a központi hatalmaknak. Marghiloman kormánya sulyos felelősséget visel a veszedelmes üzelmek miatt.

Néhány napon belül jön a válasz békejegyzékünkre. Félhivatalos londoni jelentés szerint a szövetségesek válasza a bécsi jegyzékre néhány napon belül várható. A szövetségesek, mielőtt választ adnak, azt fogják kivánni a központi hatalmaktól, hogy jelentsék ki, hogy bizonyos pontokhoz hozzájárulnak s Belgiumot kártalanitják.

Hogyan vélekedik az antant. A Reuter ügynökség közli az Associated Press washingtoni tudósitójának következő jelentését: Hivatalos körökben Burián jegyzékéről a következőképp vélekednek: A monarchia összeomlás előtt van és számunkra, ahelyett, hogy az időt békebeszédekkel fecsereljük, elérkezett a pillanat, hogy a monarchiával szemben a lehető legerélyesebben lépjünk tel. Hivatkozunk Wilson baltimorei beszédének utolsó mondatára: „Nekünk csak egy válaszunk lehet: erőszak a végletekig, habozás és korlát nélkül."

Amerika válasza a békeajánlatra. A bécsi svéd követ kormánya megbizásából csütörtökön a külügyminisztérium tudomására hozta az amerikai Egyesült Államok kormányának az osztrák-magyar jegyzékre adott válaszát: Tisztelettel értesitem, hogy közlésének tartalmát az elnök elé terjesztettem, aki megbizott azzal, hogy Önnek tudtul adjam, hogy az Egyesült Államok kormánya az osztrák magyar kormány kezdeményezésére csak egy választ bir adhatni, azt, hogy az Egyesült Államok kormánya ismételten és a legteljesebb nyiltsággal állapitja meg azon feltételeket, melyek mellett az Egyesült Államok kormánya a békekötést megfontolás tárgyává tenné. Az Egyesült Államok kormánya nem tud és nem akar semmiféle javaslattal foglalkozni oly ügyben, melyben szándékát tisztán és nyiltan kifejtette.

Anarchia Petervárott. Petervárról érkezett utasok a legsötétebb szinekkel ecsetelik a terrorista nyomást. Petervárott teljes anarchia uralkodik, gyilkolnak, fosztogatnak az utcán. A város elhinsegben van és a helyzet katasztrofális.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1918. szeptember 18-tól.

Kőszeg—Szombathely:

indul reggel	6·47	érk. Szombath. reggel	7·32
„ d. e.	10·27	„ „ d. e.	11·24
„ d. u.	3·19	„ „ d. u.	4·05
„ este	8·15	„ „ este	8·57

Szombathely—Kőszeg:

indul éjjel	1·50	érk. Kőszegre reggel	2·35
„ reggel	5·53	„ „ „	6·38
„ d. u.	1·15	„ „ d. u.	1·59
„ d. u.	5·20	„ „ este	6·04

Kőszeg—Sopron:

indul éjjel	2·43	érk. Sopronba reggel	6·06
„ d. u.	3·08	„ „ este	7·49

Sopron—Kőszeg:

indul reggel	5·30	érk. Kőszegre d. e.	9·46
„ d. e.	11·52	„ „ d. u.	3·07

Kőszeg—Sárvár:

indul d. u.	2·—	érk. Sárvárra d. u.	5·18

Sárvár—Kőszeg:

indul reggel	4·57	érk. Kőszegre d. e.	8·11

Kertet

keresek bérbe esetleg megvételre az evang. leánynevelő intézet számára.

Arató István
igazgató.

Egy fekete bőrü ridikül

a bencés templomban elveszett. A becsületes megtaláló felkéretik azt a rendőrkapitányságnál leadni, jutalomban részesül.

Egy 4—5 szobás száraz

uriház

kertel, gyümölcsössel, gazdasági udvarral közel a vasutállomáshoz hosszabb bérbe kerestetik. — Cim a kiadóhivatalban.

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR
Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János
Kőszeg, Gyöngyös-utca 9. sz.

Viszketegséget, sömört, rühet

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform"-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégely 3 K. nagy tégely 5 K. családi adag 12 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona" gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM" védjegyre ügyeljünk!

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 1—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen beváltj szelvényivekot a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely Alakult: 1867-ben.
Takarékbetétek 25 millió korona.
Saját tőkéi 4 millió korona.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.